

Politiken, 28. sept. 2008

Regeringen gav grønt lys for omfattende naturødelæggelser

På et år har landbruget opløjet kæmpestore naturarealer. Regeringen har brudt sit løfte om at sikre, at miljøet ikke tog skade, fastslår eksperter.

Af Michael Riohenborg

Det seneste år har regeringen tilladt landbruget at opløje og dyrke i alt 830 km² naturrige brakarealer uden at lave effektive modforanstaltninger for at beskytte miljøet.

Dermed er den skyld i »den største naturskandale i hen ved 20 år« – der vil gøre det endnu dyrere at leve op til EU's strenge krav på miljøområdet.
Det fastslår tre af landets førende forskere på området:

Danmark er forarmet naturmæssigt

»Man kan næsten tale om en katastrofe«, siger professor Kaj Sand-Jensen, Biologisk Institut, Københavns Universitet.

»Der er sket et kolossalt tab af biologisk mangfoldighed«, siger Carsten Rahbek, professor og leder af Center for Makroøkologi og Evolution på Københavns Universitet.

»Danmark er i forvejen et ret forarmet land rent naturmæssigt, og når man så pløjer så store naturarealer op, går det altså rigtig galt«, siger Peter Esbjerg, professor på Institut for Økologi på KU Life – den tidligere Landbohøjskole.

Tre negative effekter

Oppløjningen af brakmarker har især tre negative effekter på naturen: Dyr og planter på selve arealerne mister en stor del af deres levesteder – det gælder blandt andet en lang række sjældne sommerfugle, truede fugle som agerhøns, hedehøge og viber, og sårbar flora som tjærenelliker, blåklokker og vilde orkideer.

Hertil kommer, at brakarealerne fungerede som såkaldt grønne korridorer mellem beskyttede naturområder som enge og moser. Korridorerne sikrede, at mindre grupper af eksempelvis harer og mus ikke blev isoleret og overladt til indavl.

Og så har brakarealer været bufferzoner mellem marker og vandløb eller søer. Når de nu bliver opdyrket, siver der mere kvælstof, fosfor og sprøjtegifte ud i vandmiljøet – der i forvejen har det skidt.

Med opløjningen af foreløbig 830 km⁺² ud af de i alt 1.480 km⁺² braknatur, Danmark havde, skal vi derfor bruge endnu flere milliarder på at leve op til EU's krav om renere vand og andre internationale miljøregler, påpeger eksperterne.

Regeringen var advaret

Da regeringen tillod opløjningen i september i fjor, advarede miljøfolk og forskere om problemerne. Men fødevareminister Eva Kjer Hansen (V) forsikrede, at det var »helt afgørende for regeringen, at ophævelse af brakordningen ikke skader naturen og miljøet«.

»Vi vil iværksætte de tiltag, der skal til, for at modvirke det. Hvis det her har miljømæssige konsekvenser, vil vi stramme kravene«, sagde ministeren til Ritzau.

Det løfte er ifølge eksperterne blevet brudt. Regeringens tiltag til at modvirke de negative effekter på miljøet bygger nemlig i høj grad på frivillighed hos landbruget.

Landmændene blev for eksempel opfordret til at udlægge bufferzoner mellem marker og vandmiljø – det var ikke noget krav. Derfor har tiltagene langtfra været nok:

Vil ikke afskrive ordninger

»Frivillige ordninger, hvor landmændene ikke har pligt eller økonomiske incitamenter til at handle miljørigtigt, er dybt naive og har for længst spillet fallit«, siger Carsten Rahbek.

Fødevareministeren vil dog ikke afskrive frivillige ordninger:

»Der skal være et fornuftigt samspil mellem dem, der skal gøre en indsats, her landmændene, og så det at opnå gode måltal for naturen og miljøet«, siger Eva Kjer Hansen.

Naturen skal holdes »skadesløs«

Men I har jo netop ikke opnået gode måltal for naturen og miljøet. Eksperterne bruger ord som »næsten en katastrofe« og »kolossalt tab«. De fastslår, at det nu bliver langt dyrere at leve op til EU's miljøkrav, og at du ikke har holdt dit løfte.

»Det her handler jo om, at vi skal holde naturen skadesløs på længere sigt. Og det skal vi i de næste måneder diskutere, hvordan vi gør. Brakophøret bliver en del af drøftelserne omkring regeringens kommende store samlede plan på natur- og landbrugsområdet, 'Grøn vækst'«.